

Список использованных источников:

1. Никитина, О. Н. Песочное рисование в психолого-педагогической практике / О.Н.Никитина. – СПб. – 2013. – 89 с.
2. Вальдес Одриосола, М.С. Арт-терапия в работе с подростками: Психотерапевтические виды художественной деятельности: методическое пособие / М.С.Вальдес Одриосола. – М.: Владос, 2007. – 63 с.

РАШЭННЕ ПРАБЛЕМ МАРАЛЬНАГА ВЫХАВАННЯ ШКОЛЬНІКАЎ (ІЗ ОПЫТА РАБОТЫ ГУО «СРЕДНЯЯ ШКОЛА № 39 Г.МОГИЛЕВА»)

*Булаенка М. Я.,
ДУА «Сярэдняя школа № 39 г.Магілёва»,
г. Магілёў, Рэспубліка Беларусь*

Анотацыя. У маральным выхаванні дзяцей павінны актыўна ўдзельнічаць бацькі. Арганізатарам дзейнасці вучняў у класе, каардынатарам выхаваўчых уздзеянняў застаецца класны кіраўнік. Найважнейшай задачай з'яўляецца фарміраванне талерантнага адносінаў да іншых членаў калектыву.

Resume. Parents should be actively involved in the moral upbringing of children. The class teacher remains the organizer of students; activities in the classroom and the coordinator of educational activities. The most important task is to form a tolerant attitude of the child to other members of the team.

Ключавыя словы: класны кіраўнік, талерантнасць, выхаванне.

Key words: class teacher, tolerance, upbringing.

Сёння мы сутыкнуліся з найважнейшай праблемай сучаснасці – захаваннем нашай роднай мовы і яе чысціні, як сродка захавання беларускай культуры. Таму на школу ўскладаецца адказнасць за адраджэнне традыцый ментальнасці, пачуцці патрыятызму, любові да Радзімы, да гатоўнасці яе абараніць. Менавіта школа адказвае за працу па выхаванню ў школьнікаў пачуцця гонару за свой народ, за сваю вялікую Радзіму, а таксама за фарміраванне пачуцця павагі да мінулага сваёй краіны.

Адной школе гэтыя праблемы не вырашыць. У маральным выхаванні дзяцей павінны актыўна ўдзельнічаць і бацькі.

У працы кожнага настаўніка ёсць цяжкая, але вельмі важная місія – быць класным кіраўніком. Адны настаўнікі лічаць яе дадатковай да сваёй выкладчыцкай дзейнасці, іншыя называюць яе самай галоўнай. Як бы ні была цяжкая праца класнага кіраўніка, яна, несумненна, патрэбна дзецям, паколькі асноўным структурным звяном у школе з'яўляецца клас. Менавіта тут арганізуецца пазнавальная дзейнасць, фармуюцца сацыяльныя адносіны паміж навучэнцамі. У класе рэалізуецца клопат аб сацыяльным дабрабыце дзяцей, вырашаюцца праблемы іх вольнага часу, ажыццяўляецца першаснае Згуртаванне калектыву, фарміруецца адпаведная эмацыйная атмасфера.

Арганізатарам дзейнасці вучняў у класе, каардынатарам выхаваўчых уздзеянняў застаецца класны кіраўнік. Менавіта ён непасрэдна ўзаемадзейнічае як з вучнямі, так і з іх бацькамі, шчыра імкнецца дапамагчы дзецям у вырашэнні іх праблем у школьным калектыве, цікава і з карысцю арганізаваць школьнае жыццё.

У сваёй працы ў якасці класнага кіраўніка 8 класа я стараюся надаваць увагу духоўна-маральнаму і эстэтычнаму выхаванню. Пры гэтым зыходжу з узроставых асаблівасцяў навучэнцаў. Гэтыя асаблівасці абумоўліваюць тое, як падлетак вучыцца выконваць асаблівыя сацыяльныя ролі: вучыцца паводзіць сябе ў адпаведнасці са сваім

узростам, сваім асяроддзем, тымі каштоўнасцямі, якія абвяшчаюцца ў грамадстве. Актуальнасць маральнага выхавання выяўляецца ў тым, якая асоба сфармуецца, якім грамадзянінам, чалавекам стане падлетак [1]. Я надаю вялікую ўвагу маральнаму выхаванню, бо менавіта ў школьныя гады закладваюцца асноўныя ўяўленні аб маральных каштоўнасцях, якія становяцца вызначальнымі ў жыцці чалавека. Галоўныя з іх – сям'я, сяброўства, каханне, дабро, гонар, міласэрнасць, памяркоўнасць.

Кантынгент класнага калектыву 8 «Г» класа (у ім 26 вучняў) неаднастайны па сацыяльным статусе, таму найважнейшай задачай з'яўляецца фарміраванне талерантнага адносін дзіцяці да іншых членаў калектыву.

Для мяне, як класнага кіраўніка, важна не толькі фарміраванне ў школьнікаў пачуцця гонару за сваё нацыянальнае «Я», але і знаёмства з культурнымі традыцыямі іншых народаў, выхаванне добразычлівага стаўлення да людзей іншых нацыянальнасцяў, пачуццё павагі адзін да аднаго, да звычаяў, традыцый і культуры розных народаў. Вось напрыклад на класных гадзінах, якія называюцца «Грамадзянін Беларусі», «Беларусь – краіна маёй будучыні!», «Мая Радзіма – Беларусь!» гаворым пра тое, што на тэрыторыі нашай краіны шмат нацыянальнасцей. Каб усе жылі дружна, трэба быць памяркоўнымі, міласэрнымі, добрымі, справядлівымі.

Фарміраванне талерантнасці накіравана на тое, каб пазбягаць канфліктаў, таму мною разам з педагогам-псіхалагам быў праведзены псіхалагічны практыкум «Як змагацца з канфліктамі», мэта якога навучыць ацэньваць канфлікты і свой удзел у іх. Навучэнцам было прапанавана прадставіць сябе ў канфліктнай сітуацыі, ацаніць свае паводзіны ў ёй і адказаць на пытанні тэсту «Ацэнка ўласных паводзін у канфліктнай сітуацыі». Вынікі тэсту дазволілі мне вызначыць тыпы паводзін вучняў у канфліктнай сітуацыі.

Вырашэнне канфлікту – гэта працэс знаходжання ўзаемапрымальнага вырашэння праблемы, які мае агульную значнасць для ўдзельнікаў канфлікту, і на гэтай аснове паляпшэнне іх адносін. Думаю, што навучэнцам былі не бескарысныя класныя гадзіны на тэмы «Раскажы мне пра мяне», «Скажы, хто твой сябар...», «Будзем знаёмы, будзем сябрамі», «Давайце жыць дружна», «Раскажы пра сябе», «Паважаючы сябе, вучымся паважаць іншых», «Ці ўмееш ты спрачацца?», «Як пазбавіцца ад мянушак», «Мой клас-мае сябры» і іншыя. Дзеці кожны раз прыходзяць да высновы: «Паводзі з іншымі так, як табе хацелася б, каб яны паступалі з табой». Калі прытрымлівацца гэтай мудрай парады, ніколі не памылішся. Вядзі сябе так, каб людзям было лёгка і прыемна жыць побач з табой. Паважай чалавека, стаўся да яго як да вышэйшай каштоўнасці.

Асэнсаваўшы сваю працу, я паспрабавала прывесці ў сістэму розныя мерапрыемствы па маральным выхаванні, вызначыўшы задачы кожнага з іх і прааналізаваўшы сітуацыю, якая склалася ў класе і перш чым прыступіць да планавання выхаваўчай дзейнасці, перада мной паўстала пытанне: ці ўсведамляюць мае вучні маральную старану узаемаадносін? Каб вызначыць гэта, я прапанавала вучням напісаць сачыненне на тэму «Што вы больш за ўсё шануеце ў людзях?». Усе дзеці аддалі перавагу такім маральным якасцям асобы, як дабрыня, справядлівасць, здольнасць да сяброўства, любові, смеласць. Справядлівасць большасць падлеткаў разумеюць як сумленнасць, а вольнасць да сяброўства яны вызначаюць як узаемадапамогу [2].

Асноўнай часткай выхаваўчай работы ў класе, на мой погляд, з'яўляецца ўдзел класа ва ўсіх агульнашкольных мерапрыемствах згодна гадовага плана работы школы. Гэта дазваляе дакладна вызначыць месца класнага калектыву ў агульнай сістэме вучэбна-выхаваўчага працэсу ў школе.

Улічваючы ўзрост маіх выхаванцаў, можна з упэўненасцю сказаць, што ў іх ёсць патрэба ў зносінах з аднагодкамі. Я лічу, што мэтазгодна зрабіць гэтыя зносіны пазітыўным і максімальна цікавым, таму ў выхаваўчай працы я стараюся максімальна карысна арганізоўваць вольны час класа.

Я пастаянна праводжу наступныя мерапрыемствы: гутаркі з бацькамі навучэнцаў, прычым аб якіх-небудзь дасягненнях іх дзіцяці варта паведамляць з той жа частатой, што і

аб няўдачах; сустрэчы з групамі бацькоў тых навучэнцаў, чые праблемы знаходжання ў школе падобныя; бацькоўскія сходы, традыцыйна прысвечаныя аналізу паспяховасці, наведвальнасці навучэнцаў, сустрэч з настаўнікамі-прадметнікамі, абмеркаванню гаспадарчых пытанняў; тэматычныя бацькоўскія сходы, накіраваныя на рашэнне агульных праблем і паляпшэнне ўзаемаадносін дзяцей і бацькоў.

Выхаванне – гэта няспынная пошук. Гэта складаны працэс, дзе ёсць і перамогі, і паражэнні. У выніку мне хочацца падкрэсліць таксама думку пра тое, што выхаванне дзяцей уяўляе не толькі вялікія цяжкасці, але і прыносіць ім вялікае шчасце. Паспех усёй справы маральнага і эстэтычнага выхавання могуць вырашыць толькі сумесныя намаганні школы, сям'і і ўсяго грамадства.

Спіс выкарастаных крыніц:

1. Бабаян, А. В. Аб маральнасці і маральным выхаванні. – / А. В. Бабаян // Педагогіка. – 2005. – № 2. – 680с.
2. Багашаў, А. В. Духоўна-маральнае выхаванне моладзі [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <https://moluch.ru/archive/63/9965/>. – Дата доступу: 06.04.2022.

ВОСПИТАНИЕ СОЗНАТЕЛЬНОГО ОТНОШЕНИЯ К ЗДОРОВОМУ ОБРАЗУ ЖИЗНИ У ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

*Гадаборшева З. И., Сулиманова Малика Х-А.,
ФГБОУ ВО «Чеченский государственный педагогический университет»,
г. Грозный, Российская Федерация*

Аннотация. В данной статье рассматривается как правильно воспитывать сознательное отношение к здоровому образу жизни у детей дошкольного возраста. Что представляет собой здоровый образ жизни? Что общего между физическим развитием и физическим воспитанием? Какое влияние оказывает образовательное учреждение на выработку системы знаний и умений в области здорового образа жизни у ребёнка? Какую роль играют родители и дошкольное учреждение для воспитания сознательного отношения к здоровому образу жизни дошкольников?

Resume. This article discusses how to properly educate a conscious attitude to a healthy lifestyle in preschool children. What is a healthy lifestyle? What is in common between physical development and physical education? in a child? What role do parents and a preschool institution play in educating a conscious attitude towards a healthy lifestyle in preschool children?

Ключевые слова: здоровье, дошкольное детство, здоровый образ жизни, физическое развитие, физическое воспитание.

Key words: health, preschool childhood, education, healthy lifestyle, physical development.

*«Забота о здоровье - это важнейший труд воспитателя. От жизнерадостности, бодрости детей зависит их духовная жизнь, мировоззрение, умственное развитие, прочность знаний, вера в свои силы»
В. А. Сухомлинский.*

На здоровье человека оказывает влияние целая группа различных факторов – это и наследственность, и экологическая обстановка, и уровень развития медицины. Однако